

ÉVES JELENTÉS 2017

2017 ÉVES
JELENTÉS

KÖSZÖNTŐ

KEDVES TAGTÁRSUNK! TISZTELT TERMÉSZETVÉDŐ!

2017-ben az év madarának a tengelicet választottuk. Ez a faj országosan elterjedt, mindenki által megismerhető és jelentős részben mezőgazdasági területeken él, így kiváló lehetőséget adott arra, hogy felhívjuk a figyelmet a mezőgazdasági területek madarainak sorsára is. Akik gyakran forgatják lapukat, a Madártávlatot és követik tevékenységünket a világhálón nyilvánvalóan szembesülhettek már azzal a problémával, hogy miközben a nagy erőfeszítéssel végrehajtott védelmi programjaink eredményeként egyes korábban kipusztulás szélére jutott fajok állományát az elmúlt évtizedekben sikerült jelentősen növelni, addig nem számolhatunk be ugyanilyen sikerekről a gyakori madarak esetén. A mezőgazdasági területekhez kötődő madárfajok állománya 1999 és 2017 között nagyjából a negyedével csökkent. Minden jel arra mutat, hogy ez a csökkenés a korábban Nyugat Európában lezajlott folyamatokat másolja, azaz a mezőgazdasági területek egyre kevesebb természetnek adnak teret.

Ugyanazokat a hibákat elkövettük itthon is és a többi az Európai Unióhoz velünk együtt csatlakozott országban is, amelyek következményeit pedig előre ismerhettük. Az Unió agrártámogatási rendszere reformra szorul és ennek érdekében fogtunk össze európai partnereinkkel, hogy szóljunk a madarak nevében. Velünk együtt 250 000 a természetért és a madarakért aggódó nyilvánított véleményt, hogy sürgesse egy természetkímélő támogatási rendszer kidolgozását és alkalmazását. Az akció eredményes volt, de ahhoz, hogy valós változást érzünk el, még rengeteg munkára van szükség. Szinte minden programunkban arra törekszünk arra, hogy a gazdálkodókkal együtt érzünk el változásokat a területek kezelésében. Ezért része a szalakótavédelemnek a szalakótás gazda program, a kékvércse védelemnek a mintaszerű gazdálkodás kialakítása és bemutatása, a tűzokvédelemnek pedig a gazdálkodók széleskörű tájékoztatása, hogy csak néhány példát említsünk.

Jó hírekről is beszámolhatunk. A kiemelt madárfajok érdekében végzett programjaink folytatódnak, mind a kék vércse, kerecsensólyom, parlagi sas, szalakóta és tűzok védelme érdekében. Nagy jelentőségű, hogy a 2016-ban végén befejeződött HELICON Life parlagis-as-védelmi projektet sikeresen lezártuk, és már komoly akciók zajlottak a korábbi tapasztalatokra alapozott PannonEagle LIFE projekt kereteiben, amelyben cseh, osztrák, szerb és szlovák partnereinkkel dolgozunk közösen az illegális ragadozómadár mérgezők visszazorításáért. Büszkeséggel tölt el minket, hogy az Európai Unió a Natura 2000 díjért zajló versenyben ezt a programunkat a legjobb 25 európai természetvédelmi kezdeményezés közé választotta.

A madarakon kívül más csoportok védelmével is foglalkoztunk, melyek közül már jól ismert kiterjedt kétéltű- és hullóvédelmi tevékenységünk, különösen a rákosi vipera érdekében tett erőfeszítéseink, miközben az emlősvédelmi szakosztályunk még csak a szárnyait bontogatja. Ezért is említést érdemel, hogy kezdeményezésünkre az elmúlt év tavaszán kijelölésre került a Bajai-földikutyá rezervátum nevű természetvédelmi terület, ami a délvidéki földikutyá néhány éve felfedezett egyik legjelentősebb állományának védelmét szolgálja.

Az év során minden eddigénél nagyobb számban, több mint 20 ezren, 115 000 alkalommal támogatták munkánkat, ami nem csak lehetőséget ad tevékenységünk fenntartására és fejlesztésére, hanem meg is erősít bennünket abban, hogy jó úton járunk és erőt ad a folytatáshoz. Köszönjük ezt minden tagunknak és támogatóknak! Reméljük, hogy a jelentésünkben bemutatott eredményeinkkel rászolgáltunk a kapott bizalomra és kiérdemeltük, hogy a továbbiakban is velünk tartsanak a madarak és a természet védelmében.

Bajor Zoltán
elnök

Halmos Gergő
igazgató

TAGSÁG ÉS ORSZÁGOS HELYI CSOPORT HÁLÓZAT

Az egyesület számára kiemelten fontos, hogy tevékenységünk minél szélesebb körű figyelmet kapjon, éppen ezért a társadalmi támogatottság legfőbb értékünk és munkánk alapja. Küldetésünket, a természetvédelmi, valamint a társadalmi szintű szemléletformáló és partnerségi feladatok ellátását jelenleg 31 helyi csoportunk segíti, miközben egy további csoport a külföldi tagjainkat tömöríti. Ezek a helyi szervezetek teszik lehetővé, hogy az ország egész területén képviseljük mind a szervezetet, mind a természetvédelem és a környezeti nevelés ügyét.

A helyi csoportok az adott térségben élő tagjaink tevékenységét koordinálják. Lakcíme alapján minden új egyesületi tag – hacsak nincs ettől eltérő kérése – a területileg illetékes helyi csoportunk tagjává válik. A belépés után a helyi csoport is felveszi a kapcsolatot az új tagtársunkkal, és rendszeres elektronikus levelekben, esetenként havi hírlevelekben tájékoztatja a csoport eseményeiről, kirándulásairól és természetvédelmi akcióiról, amelyekbe az új tagok így be tudnak kapcsolódni.

Az MME központi irodája természetvédelmi és környezeti nevelési szakmai anyagokkal, pénzügyi és adminisztrációs háttérrel, illetve a tagdíjakból, adományokból és pályázati forrásokból befolyó összeggel segíti területi szerveink működését. Helyi csoportjaink pedig évente több tízezer önkéntes munkórában végeznek természetvédelmi és környezeti nevelési tevékenységet.

Az 1974. január 6-i megalakulás és a 2017. december 31. közötti időszakban 37 213-an léptek be szervezetünkbe. 2017. év végi nyilvántartásunk szerint a fizetőtag-létszámunk 5424 fő, melyből 575-en új belépők és 4849-en a tagságukat megújítók. A tagságunk a családi tagokkal együtt 8707 főt számlált.

SZAKPOLITIKA, NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉG

Partnership for
nature and people

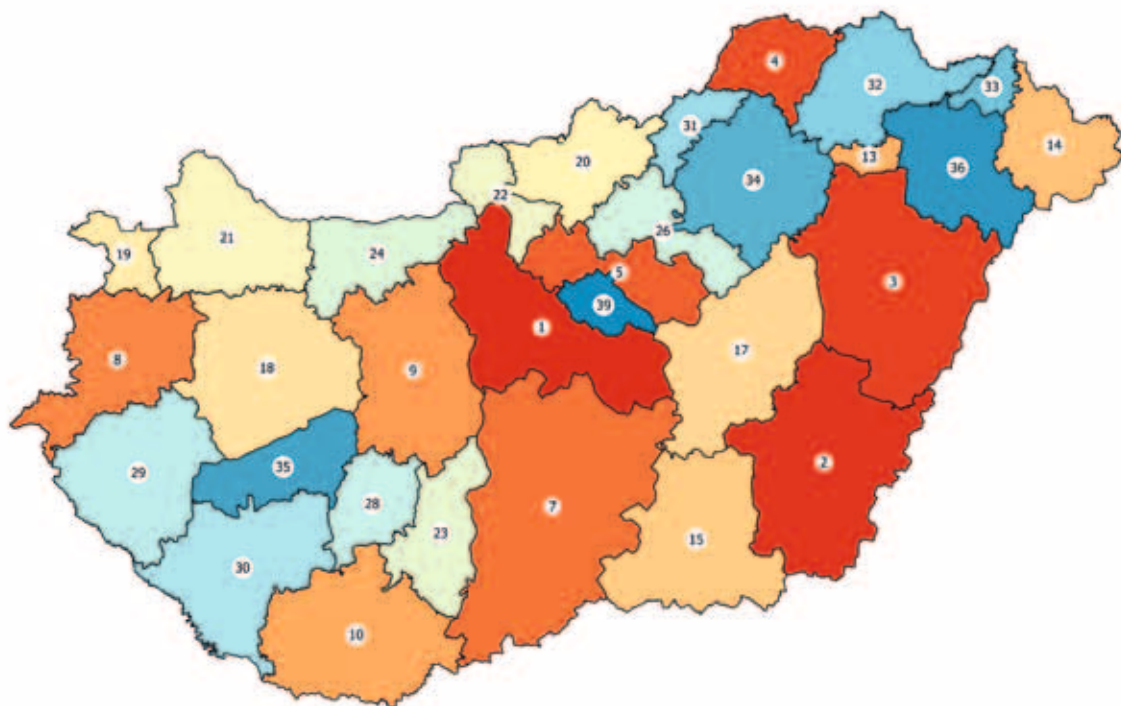
Az év során rendszeresen véleményeztük a természetvédelmet érintő jogszabályváltozásokat és kormányzati terveket. A korábbi évekhez hasonlóan kiemelt figyelemben részesítettük a mezőgazdasági élőhelyek változását részben előidéző közösségi agrártámogatásokat. Kiterjedt szakpolitikai tevékenységet folytattunk az ún. magas természeti értékű területek támogatásainak megőrzéséért. A közös agrárpolitika reformja keretében részt vettünk a támogatások természetvédelmi célú átalakításáért kiálló internetes kampányban (Living Land kampány), amelyben EU-s szinten több mint 250 000 aláíró sürgette a támogatási rendszernek a természet szempontjából kedvezőbb átalakítását. Szakmai álláspontunk segítette az állami tulajdonú Natura 2000 területek magánkézbe adásával kapcsolatban keletkezett alkotmánybírói határozatot. Komoly erőfeszítéseket tettünk az erdőtvény módosítása kapcsán felmerült természetvédelmi aggályok széleskörű megismertetése érdekében, és további lépéseket tervezünk a megítélésünk szerint a hazai és a közösségi jogszabályi koherenciában is zavart okozó módosítás kijavítása érdekében.

Egyesületünk nemzetközi szervezete, a BirdLife International a világ legnagyobb természetvédelmi hálózata, ami több mint 110 országban 2,5 millió taggal, 4000 alkalmazottal áll a madárvédelem és természetvédelem szolgálatában. Az európai és közép-ázsiai régió képviselői irodája Brüsszelben működik, ahol az egyik legjelentősebb természetvédő csoportosulásként dolgozunk az Európai Unió „zöldebbé tételéért”. Az MME tagja a Nemzetközi Természetvédelmi Uniónak (IUCN) is, amelynek Nemzeti Bizottságában, illetve szakbizottságaiban tevékenykedünk.

RÓLUNK

HELYI CSOPORTOK BEMUTATÁSA

CSOPORT	TAG- LÉTSZÁM	CSALÁDI TAGOKKAL	ÖNKÉN- TES	TEVÉKENYSÉGEK
1. Budapesti	1895	2800	165	
2. Békés megyei	102	148	14	
3. Hajdú-Bihar megyei	171	246	30	
4. Gömör-Tornai	25	48	50	
5. Gödöllői	144	245	49	
7. Bács- Kiskun megyei	182	284	25	
8. Vas megyei	120	185	25	
9. Fejér megyei	226	382	50	
10. Baranya megyei	407	758	135	
13. Tiszavasvári	19	29	8	
14. Szatmár-Beregi	25	40	16	
15. Csongrád megyei	216	336	70	
17. Jász-Nagykun-Szolnok	152	227	80	

CSOPORT	TAG- LÉTSZÁM	CSALÁDI TAGOKKAL	ÖNKÉN- TES	TEVÉKENYSÉGEK
18. Veszprém megyei	171	280	10	
19. Soproni	54	98	26	
20. Nógrád megyei	80	142	31	
21. Kiszécsényi	129	244	93	
22. Börzsönyi	189	336	30	
23. Szekszárdi	101	149	110	
24. Komárom-E megyei	150	251	15	
26. Heves megyei	76	115	54	
28. Dombóvári	90	159	91	
29. Zalai	125	193	29	
30. Kaposvári	61	95	8	
31. Észak-Borsodi	14	14	16	
32. Zempléni	50	89	7	
33. Tiszaközi	27	41	55	
34. Bükki	186	336	17	
35. Dél-Balatoni	71	113	75	
36. Nyíregyházi	56	81	55	
39. Tápíó-vidéki	102	215	35	
Összesen	5416	8679	1418	

Szerepvállalás környezeti nevelésben

Sérült madarak mentése

Gyerek- illetve gyűrűzőtáborok szervezése

Békamentés

Odú kihelyezése, karbantartása, felügyelete

Szemétszedés, takarítás

Madárgyűrűzés, madárgyűrűzési bemutatók és madárgyűrűző táborok tartása

Aktív részvétel fajvédelmi munkálatokban

Élőhelyek felügyelete, karbantartása, felújítása

Minden helyi csoport részt vesz országos és helyi érdeklődésre számot tartó események szervezésében.

A csoportok fő tevékenységét sötét piktogramokkal jelöltük.

SZAKOSZTÁLYOK

RAGADOZÓMADÁR-VÉDELMI SZAKOSZTÁLY

A szakosztály munkájában, amely 2017-ben jelentősen kibővítette tevékenységét, mintegy 400 MME-tag és 300 önkéntes vesz részt. A korábban létrehozott munkacsoportok mellett (kígyászölyv, békászó sas, parlagi sas, szirti sas, hamvas rétihéja, karvaly, héja, rétisas, vörös kánya, barna kánya, pusztai ölyv, kék vércse, kerecsensólyom, vándorsólyom) újak létesítésére is sor került a darázsölyvek és a barna rétihéják védelme érdekében. A bővítésnek köszönhetően már valamennyi, rendszeresen fészkelő bagolyfajunk védelmében – gyöngybagoly, kuvik, füleskuvik, erdei fülesbagoly, macskabagoly, uráli bagoly, uhu – működik egy munkacsoport. Ezenkívül egy feketególya-védelmi, az áramütések megelőzésén fáradozó és a mérgezéseket megakadályozó, felderítő egységünk is részt vállal a munkában, illetve a nappali ragadozó madarak védelmére szerveződött munkacsoportok végzik a folyamatos állományfelmérést, a költségek sikerességének megállapítását és szükség esetén a legkülönbözőbb gyakorlati védelmi tevékenységeket. A szakosztály által elért eredményekről az évente megjelenő Heliaca című évkönyvben, valamint a szakosztály által szervezett Súlyomcsalagató elnevezésű konferencián adunk részletes tájékoztatást.

EMLŐSVÉDELMI SZAKOSZTÁLY

A szakosztály egyik legfontosabb 2017. évi eredménye a bajai délvidéki földikutya állománynak ott-hont adó Szegedi úti honvédségi lőtér védetté nyilvánítása volt. A délvidéki földikutya a világ egyik legritkább emlőse, világállománya teljes egészében a Kárpát-medencében található, az összesen mintegy 600 példány fele a bajai területen él. A Bajai-földikutya rezervátum Természetvédelmi Terület kijelölését az MME kezdeményezte.

2017-ben ért véget a „Fenntartható természetvédelem magyarországi Natura 2000 területeken” című Svájci Hozzájárulás által támogatott program, melynek keretében a Szakosztály tagjai elsősorban denevéres programokat bonyolítottak le. Ezek keretében sok új denevérfaunisztikai eredmény született, mely segíti a denevérek megóvását. Ezen kívül rádiótelemetriás és GPS-es adókkal történő jelölések is zajlottak, így bepillantást kaphattunk a denevérek szállás- és élőhely használatába is. A program keretében denevérvédelmi matricák is készültek.

Az EVSZ szakemberei 5 rádióadót nyertek a kanadai székhelyű Holohil pályázatán. Az adókat áttelepített földikutyákra helyeztük fel, melyek segítségével érdekes információkat kaptunk a jelölt állatok aktivitásáról és elmozdulásairól.

A RAPTORSPREYLIFE programban is részt vettek az EVSZ tagjai. A program Szakosztályt érintő része az ürge elterjedési adatok gyűjtése és ellenőrzése, valamint a korábbi áttelepítések adatsorainak összegyűjtése volt. Az összegyűjtött információk segítségével lehetőségünk nyílt az ürge élőhelyek többszempontú jellemzésére is, mely a későbbi telepítési és megőrzési programok alapjául szolgálhat.

KÉTÉLTŰ- ÉS HÜLLŐVÉDELMI SZAKOSZTÁLY

A Haragossikló-védelmi program keretében 2017-ben elsősorban a Duna menti populációk felmérését végeztük el, de nem hagytuk ki a Vörös-kővárat és más Buda környéki élőhelyeket sem. Összesen 29 esetben figyeltünk meg haragossiklót. A jeladós haragossiklók mozgását megismerve a korábban 7 hektárosnak ismert haragossikló-élőhely mintegy 30 hektárosra nőtt. A Magyar Természettudományi Múzeummal és a Bécsi Állatorvos-tudományi Egyetem Genetika Tanszékével együttműködve megkezdtük a haragossiklók korábban gyűjtött DNS-mintáinak genetikai analízisét. Ezek alapján a hazai populációk három csoportra különülnek el: Vörös-kővár, Budai-hegység + Duna menti állományok, valamint Villányi-hegység. Ennek az elkülönülésnek az oka a siklók evolúciós történetében keresendő, vagy pedig genetikai beszűkülésük okozta azt. 2017. szeptember 16-án a TeSzedd! mozgalom sze-

métszedési napján élőhelykezelést folytattunk a pesthidegkúti haragossikló-élőhelyen. A programban 4 szervező és 10 önkéntes vett részt. Jane Goodall vörös-kővári látogatásakor fogalmazódott meg a haragossikló-tanösvény ötlete. A KHVSZ, a Jane Goodall Intézet és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság együttesen kezdte meg a tanösvény tervezését, illetve adománygyűjtő kampányt indított a projekt finanszírozása érdekében.

A Pannongyíkvédelmi program keretében egy erdi belterületi telekről 5 pannongyíkot, 5 zöld gyíkot és 2 rézsiklót telepítettünk át egy biztonságosabb élőhelyre, a Tétényi-fennsíkra.

A Keresztesvipera-védelmi programban a munkát irodalmi és múzeumi adatok feldolgozásával kezdtük az élőhelyadatok felkutatása céljából. A kutatás során 96 helyet sikerült kigyűjtenünk, amiket próbáltunk a lehető legpontosabban beazonosítani. A következő lépésben a terepi adatgyűjtés és az állományok felmérése történt meg, azonban a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt viszonylag kevés keresztesvipera-adatot sikerült gyűjtenünk. Kaszón 2 példányt, Boronkán és a Kerka mentén 1-1 példányt észleltünk, míg Zemplénben 4 példányt és a Beregi-síkságon további 14 példányt regisztráltunk.

Szemléletformáló munkánkat is folytattuk. 2017. június 19–24. között került megrendezésre a III. Herptábor Balatonberényben 24 táborozóval. Az MME belső pályázatán 9 helyi csoport pályázott az „Év kétéltűje a mocsári béka” szemléletformáló programra, így országsszerte számos előadást tartottunk, és túrát is vezettünk, amiken 1418 fő vett részt. Tavasszal két, okostelefonokra szánt androidos alkalmazást is megjelentettünk: a Herpterkep és a Kétéltű- és hüllőhatározó appokat.

Az Országos Kétéltű- és Hüllőtérképezés Programunk 2017-ben is eredményes évet zárt, az önkéntesek összesen 1975 új feltöltést küldtek be a honlapra, így a működés első 7 évében már 36 142 előfordulási adat (20 940 kétéltű és 15 202 hüllő) gyűlt össze a hazai herpetofaunáról. Az elmúlt évben összesen 164 új feltöltő regisztrált, akik közül 90-en megfigyelést is töltöttek fel. Eddig 731-en osztottak meg adatot az összesen regisztrált 1000 felhasználó közül.

FAJVÉDELMI PROGRAMOK

PARLAGISAS-VÉDELMI ÉS MÉRGEZÉSELLENES PROGRAM

A parlagi sas világszerte veszélyeztetett madárfaj, európai uniós állományának kétharmada hazánkban fészkel, így a hazai természetvédelem egyik „zászlóshajójának” tekinthető. A korábbi ötéves Helicon LIFE elnevezésű parlagisas-védelmi projekt tapasztalataira építve, illetve kiterjesztve azokat a szomszédos régiókra is, 2016 őszén az MME vezetésével megkezdődött a PannonEagle LIFE projekt, melynek keretében öt ország (Magyarország, Ausztria, Csehország, Szlovákia és Szerbia) együttműködő partnerei közösen lépnek fel a sasokat veszélyeztető tényezők, azon belül is elsősorban az illegális mérgezések ellen. A 2017-ben elsősorban e program keretei között, jelentős EU-s finanszírozással zajlottak a parlagisas-védelmi tevékenységeink.

A faj magyarországi fészkelő állományát 2017-ben megközelítőleg 230 párra becsültük, ami egy több évtizedes lassú növekedés eredménye, hiszen a 80-as években még a kipusztulás szélén állt a faj hazánkban. A nemzeti park-igazgatóságok természetvédelmi őrszolgálatával együttműködésben összesen 219 territóriumban figyeltünk meg párban madarakat, valamint 218 költő pár aktív fészket sikerült felderíteni. A 207 költésbe kezdő párból 161 (78%) tudott sikeresen fiókat repíteni. Összesen 299 fióka repült ki, amelyek közül 201 példányt (67%) egyedi jelölőgyűrűvel láttunk el. A 2017-ben észlelt kirepülési siker (1,44 fióka/költő pár) valamelyest a sokéves átlag felett volt.

2017-ben 22 alkalommal került kézre balesetet szenvedett, kifejlett parlagi sas Magyarországon. Három példány biztosan és egy feltételezhetően mérgezés áldozata lett. Egy madár vezetékkel ütközött, három vonat, illetve gépjármű általi gázolás, másik három áramütés miatt pusztult el, 11 pedig ismeretlen okból vagy egyéb sérülés miatt került kézre. A 22 madár közül 18-at eleve elpusztultan találtak, vagy a megtalálást követően már nem lehetett segíteni rajtuk. Három madarat sikerült megmenteni és szabadon engedni, egy pedig továbbra is emberi segítségre szorul.

Magyarországon a RaptorsPrey LIFE program keretében két, az osztrák kutatókkal együttműködésben pedig hét fióka kapott műholdas nyomkövetőt, így a korábban jelölt madarakkal együtt immár 24 Magyarországon jelölt parlagi sas mozgását követhetjük nyomon. Ezek közül több madár mostanra ivaréretté vált, és jeladójával együtt már több sikeres költési időszakon van túl.

Helyi szervezetekkel együttműködésben Törökországban és Grúziában további tíz parlagi sasra és három pusztai sasra szereltünk műholdas nyomkövető eszközt, hogy a sasfajokat veszélyeztető tényezőket más országokban is jobban megismerjük.

Falco nevű speciálisan képzett mérge- és tetemkereső kutyánkhoz újabb „kolléga” csatlakozott Carlo személyében. Így a tapasztaltabb német juhászkutya és az ifjabb belga juhász együttesen 155 keresés során 64 bűncselekménnyel kapcsolatos bizonyíték felderítésével segítette az illegális ragadozómérgezések elleni fellépést. A madárpusztulások nyilvántartására és elemzésére korszerű online adatbázist fejlesztését kezdtük meg a monitoringközponttal közösen. A Jászságban a téli időszakban engedélyezett saszetőhelyet üzemeltetünk, hogy biztonságos táplálékkal segítsük a fiatal egyedek túlélését.

2017 novemberében a projektben érintett öt ország 42 szakemberének részvételével kétnapos műhelytalálkozót szerveztünk, ahol a mérgezések elleni közös Kárpát-medencei fellépés részleteit egyeztet-tük.

További információk: www.parlagisas.hu

KIEMELT MADÁRFAJOK VÉDELME

KERECSENSÓLYOM-VÉDELMI PROGRAM

A kerecsensólyom (*Falco cherrug*) védelmét célzó tevékenységeink – különböző programok keretében – 2017-ben is folytatódtak. E programok közül a legjelentősebb a Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatóság által koordinált A kerecsensólyom és a parlagi sas táplálékbázisának megőrzése a Kárpát-medencében LIFE+ projekt (LIFE13 NAT/HU/000183) nevű volt. Kora tavasszal, az elmúlt évekhez hasonlóan, a programban részt vevő kollégákkal közösen ellenőriztük az ismert kerecsensólyom-revíreket.

Országosan 148 fészket foglaló párt sikerült felderíteni: 31 pár költése meghiúsult, sikeresen 117 pár költött, és összesen 339 fiatal repült ki. A fiókák fészkenkénti eloszlása a következőképpen alakult: 12 fészekben egy-egy, 23 fészekben kettő-kettő, 51 fészekben három-három, 27 fészekben négy-négy, 4 fészekben öt-öt fióka volt. Az átlagos költési siker így 2,9 fióka/fészek lett. Az országos állományt 148-197 párba becsüljük.

Nagyfeszültségű villamos távvezetékek tartóoszlopain a fészket foglaló párok aránya 82% volt, míg fákon 18%-uk telepedett meg.

Az előző LIFE program keretében Romániában a Partium térségében a kerecsensólymok számára számos mesterséges fészek került kihelyezésre az erre alkalmas élőhelyeken. Ebben az időszakban összesen egy költő párt ismertek. 2017-ben valószínűleg a Magyarországról kirepült példányok terjeszkedésének köszönhetően már 20 pár foglalt mesterséges fészket, amelyek közül 17 pár költött sikeresen, és 63 fiatal repült ki.

A LIFE13 NAT/HU/000183 projekt keretében egy Pest megyében, nagyfeszültségű vezeték oszlopán, műfészkekben költő kerecsensólyompárhoz helyezett ki a MAVIR webkamerát, amin keresztül az érdeklődők ismét figyelemmel kísérhették a kerecsensólymok költését. Az idei évben a tojó kerecsensólyom párba állt egy új hímmel, sikeres volt a költésük, és öt fiót repítettek. A program keretében kerecsensólyom-fészkekhez a fiókanevelés időszakában (április vége–június eleje) a zsákmányállatok meghatározása érdekében 19 vadfigyelő kamerát helyeztünk ki az ország különböző részein. Az adatok feldolgozása folyamatban van.

2017-ben Magyarországon 3 öreg és 1 fiatal madárra, Romániában pedig 1 öreg és 2 fiatalra került jeladó a LIFE13 NAT/HU/000183 projekt keretében. A jelölés célja a madarak területhasználatának és a fiatalok kóborlási útjainak felderítése volt.

A projekt megvalósítására rendelkezésre álló forrásokból a KNPI 2017-ban megvásárolt újabb 35 ha legelőt, ahová Kecskemétreől 58 ürget telepítettek át. További kilenc területen is történt ürgettelepítés: a projekt során összesen 675 állat került áttelepítésre, amelyek közül ötöt jeladóval szereltünk fel. Az ürgeken kívül két helyszínre 45 hörcsög áttelepítésére is sor került.

További részletek a programról a www.sakerlife3.mme.hu oldalon olvashatók.

KIEMELT MADÁRFAJOK VÉDELME

KÉKVÉRCSE-VÉDELMI PROGRAM

Az Európai Unió LIFE alapja által A kék vércse védelme a Kárpát-medencében (LIFE11 NAT/HU/000926) pályázatban támogatott fajmegőrzési programban megvalósított tevékenység és az MME Kékvércse-védelmi Munkacsoportja által végzett széles körű állományfelmérés során 2017-ben 1013 pár kékvércse-költést regisztráltunk. A felmérés lefedettségét és intenzitását is figyelembe véve az országos állományt 1100-1200 párra becsüljük. A munkacsoport tagjai a 2017-es költési szezonban 798 kék vércsét, 779 fiókát és 19 kifejlett madarat gyűrűztek meg ornitológiai gyűrűvel és egyedi színes gyűrűs kombinációval. Ebből a futó LIFE projekt mintaterületein 217 (161 KMNPI + 56 BNPI) kirepülés előtt álló fióka és 5 kifejlett kék vércse (KMNPI) kapott színes gyűrűt. Stabilizálódni látszik a Fejér megyei, Sárvíz-völgyben kialakult, az egyetlen ma ismert dunántúli telep: 2017-ben 5 pár kék vércse költött itt. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a kis műfészektelepen 1 kifejlett madarat és két fészekaljban 7 fiókát jelöltek. A Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 6 pár is foglalt fészket.

A vonulásra készülő madarak gyülekező helyein 2017. szeptember 13-án összesen 5000 példány kék vércsét számoltunk, de már az ezt megelőző, majd az ezt követő hetekben is hasonlóan sok vércse tartózkodott régióinkban. A 2017-es tavaszi érkezéskor azonnal érzékelhető volt, hogy a szokásosnál sokkal kevesebb madár foglalt fészket, és a második hullámban érkezők sem töltötték fel a rendelkezésre álló üres fészkeket, sokkal inkább kóborló, másodéves madarakat jelentettek. A költéskezds időszakban, az átlagos évekhez hasonlóan alakult: többségben voltak a három- és négytojásos fészekaljok, ennek ellenére a fészkelő párok száma alacsony maradt. A korábban műholdas követésű jeladóval jelölt madarak közül Marina és Ringlő története hozott említésre érdemes fordulatot 2017-ben. Mindkét madarunkat költési időszakban Ukrajnában sikerült azonosítani, ottani kollégáinknak.

További információk a projektről és a fajvédelmi programról:
www.falcoproject.eu

SZALAKÓTA
védelmi program
www.rollerproject.eu

SZALAKÓTAVÉDELMI PROGRAM

A 2017-es év odúkihelyezéssel kezdődött a Szalakótavédelem a Kárpát-medencében LIFE13/NAT/HU/000081) elnevezésű LIFE+ projekt keretében. Munkatársaink, önkénteseink és a programban részt vevő természetvédelmi örök 1000 darab, úgynevezett Schwegler-típusú, fabeton odút helyeztek ki a pályázat által meghatározott különleges madárvédelmi területeken. A kihelyezéseken túl a szezonban közel 3000 odút ellenőriztek a szakemberek. A szalakóták fészkelő állománya országosan 1500-1600 párra tehető, amely különösen örvendetes az elmúlt 20 év adatainak tükrében, mivel az állomány folyamatos és biztos növekedést mutat. A Kárpát-medencei állományt tekinthetjük annak a törzspopulációnak, amely kulcsszerepet játszik a közép-európai szalakótaállomány megőrzésében. 2017-ben már harmadik éve költött a Dunántúlon egy 6 párból álló kis populáció, amely a faj nyugat felé történő terjeszkedését, egykori élőhelyinek visszafoglalását jelenti. 2017-ben összesen 1776 szalakótát gyűrtük meg önkénteseink és a projekt megvalósítását végző munkatársaink, ebből 407 madárra került színes jelölőgyűrű. 123 korábban már meggyűrűzött szalakótát sikerült gyűrűszám alapján azonosítani, ami kiemelkedő eredménynek számít. Egy svájci (Swiss Ornithological Institute) együttműködés keretében 90 madárra kerültek geolokátorok, amik a kutatók reményei szerint segíthetnek a különböző magyarországi populációk vonulási útvonalát és telelési helyeit feltárni. Újabb négy szalakótára került műholdas jeladó, így a madarak vonulását, telelését a lakosság is nyomon követheti a www.jeladosmadarak.hu weboldalon. A Szalakótás Gazda Programunk során befejeztük a faültetéseket és a T-fák kihelyezését, amik sokat segítenek a gazdálkodók és a természet harmonikus kapcsolatának fenntartásában.

További információk: www.rollerproject.eu

FEHÉRGÓLYA-VÉDELMI PROGRAM

A Gólya Roadshow rendezvény keretében 149 településen több mint 5270 látogató előtt összesen 967 gólyafiókat gyűrtünk meg 2017-ben. A szlovákiai madártani egyesülettel (SOS) közösen megvalósított Madárvédelem és kutatás határok nélkül projekt keretében több mint 50 gólyát jelöltünk meg az elmúlt évek során. A GSM-GPS-jeladókkal megjelölt fehér gólyák közül 2017-ben 12 szolgáltatott adatot, amiket a <http://satellitetracking.eu> oldalon publikáltunk. Egyikük, a Bátor nevű őrhalmi hím tavaszi vonulását a <http://szakigolyahir.hu> és az MME Facebook-oldalán egészen a hazaérkezésig közvetítettük élőben. Sajnos a jeladós gólyáink egy része – hasonlóan a többi jelöletlen társukhoz – áramütés, vezetéknek ütközés vagy ragadozók zsákmányolása miatt elpusztult.

A Dejtáron, Nagyhalászbán, Órhalomban, Rimócon és Zalaistvádon elhelyezett gólyakameráinkat 1 717 984 alkalommal látogatták meg.

2017-ben is folytatódott a fehér gólya állományfelmérése. Önkénteseink a vizsgált területeken összesen 2207 fészeknél találtak költést, a költési siker 2017-ben közepes volt, az országos fiókaátlag 2,29 lett. Helyi csoportjaink több tucat fészektartót és fészekalapot készítettek és helyeztek ki országszerte. Az év során több mint 60 esetben kaptunk bejelentést sérült, áramütött vagy egyéb okból bajba jutott gólyákról. Minden esetben orvosoltuk a problémát önkénteseink segítségével. Továbbra is súlyos gondot jelentenek a fészkek környékén található, veszélyes középfeszültségű oszlopok. Elsősorban a nehezen szigetelhető transzformátoroszlopok okoznak gondot, amelyek a frissen kirepült gólyákra jelentenek veszélyt. Manapság is több száz olyan „veszélyeztetett fészek” van, ahol évről évre előfordul fiókapusztulás. Ennek megoldásában folyamatosan együttműködünk a nemzeti-park-igazgatóságokkal és az áramszolgáltatókkal.

További információ: <http://szakigolyahir.hu>

FEKETEGÓLYA-VÉDELMI PROGRAM

A 2017. évi adatfrissítésekkel az országos állomány nagyságra vonatkozó információ kismértékben változott. Ebben az évben nagyobb területi lefedettséget értünk el az előző évekhez képest, így megállapíthatjuk, hogy az előzőleg becsült 380-420 pár valószínűleg túlbecsült volt. A beérkezett költési adatok alapján 350-400 párra tehető az állomány. Az évenkénti területi felmérési aktivitás ingadozása miatt az állományváltozás iránya nem határozható meg, valószínűleg stabil, mivel a rendszeresen költő párok évről évre megfigyelhetőek, viszont jelentős számú új revír nem alakult ki. A költési sikeresség a 2017-es évben átlagos volt. Folytatódott a fészkelés kamerás megfigyelése két fészeknél, a Gemenc Zrt., a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (DDNPI), a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Baja Ifjúsági Természetvédelmi Egyesület együttműködésében. Mindkét fészek a DDNP Gemenci Tájegységén található. Az egyik fészekben a költés ismeretlen okból még a tojásrakás előtt félbeszakadt, a másiktól három fióka repült ki. Ez utóbbi fészekben már ötödik éve ismét Tóbiás, az 1999-ben fiókaként egy szomszédos fészekben gyűrűzött hím költött.

További információ: <http://www.mme.hu/fekete-golya-ciconia-nigra-0>

TÚZOKVÉDELMI PROGRAM

A tűzok egyesületünk címermadara, természetvédelmi tevékenységünk egyik „zászlóshajója”. A faj védelmében ugyanakkor a kezdetektől meghatározó szerepet játszanak a hazai „tűzokos” területeken működő nemzetipark-igazgatóságok, amelyek a terepi tűzokvédelmi feladatok java részét ellátják és irányítják. A honi tűzokvédelem fő irányát kezdetben a veszélyeztetett fészkaljak mentése, a tojások keltetése, a fiókák mesterséges felnevelése és visszavadítása jelentette. A védelmi munka ma a faj életmódjának minél alaposabb megértésére, majd az ismeretek alapján a tűzokéllőhelyek megóvására, valamint a zavartalan és sikeres fészkelés-fiókanevelés biztosítására fókuszál.

Az egyesület tűzokvédelmi tevékenységeit az elkövetkező években a Tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában elnevezésű, 2016-2023 között zajló, osztrák-magyar együttműködésben megvalósuló LIFE projekt határozza meg, ami a Kárpát-medence tűzokállományát fenyegető legfontosabb veszélyeztető tényezők mérséklésére, kezelésére tesz kísérletet. 2017-ben a természetvédelmi program hazai akcióinak előkészítése és elindítása zajlott. A tűzok élőhelyeit átszelő elektromos szabadvezetékek számos esetben okozzák a repülő tűzokok sérülését, nem ritkán pusztulását. A projekt a leginkább érzékeny tűzokéllőhelyeken a vezetékszakaszok földfelszín alá helyezését végzi el hazánkban és Ausztriában.

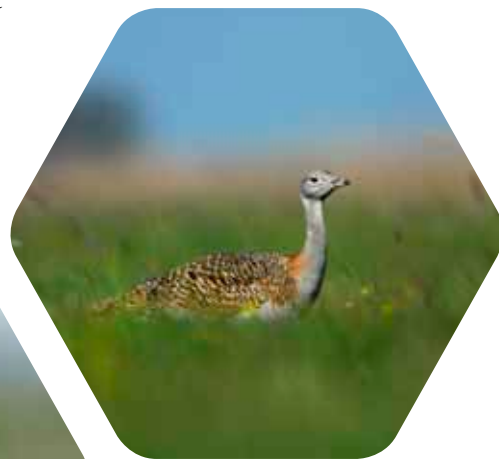
Az MME fő feladatát a tűzokbarát gyep- és szántóföldi gazdálkodás szakmai megalapozása és elterjesztése jelenti, ami több szakterület összefogását igényli. Ennek megvalósításán természetvédelmi, mező- és vadgazdálkodási szakemberekkel dolgozunk együtt. A tűzok a mezőgazdasági területekhez kötődik, ezért fokozottan ki van téve a gyep- és szántóművelésből fakadó veszélyeknek, a földhasználat változásainak. A tavaszi mezőgazdasági munkák – elsősorban a kaszálás, a növényvédőszer-használat, illetve a sorközművelés – a madarak fészket, fiókáit veszélyeztetheti, sok esetben elpusztíthatja. Napjainkra a mezőgazdasági gépekkel elérhető hatékonyság soha nem látott mértéket öltött, a gépek a korábbiaknál precízebbek, gyorsabbak és erősebbek, ezért a negatív hatások fokozottan jelentkeznek.

A gazdálkodók egyedi döntései nagymértékben határozzák meg a tűzok és számos további, agrárterületekhez kötődő madárfaj jövőjét. Ezért:

- képzési anyagokat dolgozunk ki, szakképzéseket tartunk,
- a gazdálkodói döntések hátterének feltárása érdekében terepi kutatásokat végzünk, elemizzük és lépést tartunk az agrotechnológiai fejlesztésekkel, valamint
- természetvédelmi kutatásokat és monitoringakciókat végzünk.

További információ:

www.tuzok.hu, www.natura.2000.hu

RÁKOSVIPERA-VÉDELMI PROGRAM

A Rákosvipera-védelmi Központban 2017-ben 207 rákosi vipera született, így már 2585 kígyó látott napvilágot a program indulása óta. Jelenleg majdnem 400 egyed él a központ természetközeli élőhelyet biztosító terráriumában. A rákosi viperák tenyésztése az előzetes tervek szerint folyik, a folyamatos állatorvosi ellenőrzés biztosított, az állatok egészségesek, és kondíciójuk megfelelő. A Fővárosi Állat- és Növénykertben kialakított táplálékállat-tenyésztő bázis biztosítja a központban tartott viperák rovar táplálék-igényét.

Folytattuk a viperák szabadon engedését is: tavaly 3 helyszínen összesen 39 kígyót bocsátottunk szabadon. Négy egyedet jeladóval szereltünk fel, így egy éven keresztül követhetjük őket. A viperák monitorozását a Fertő-Hanság és Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén található élőhelyeken végeztük. A központban továbbra is vártuk az érdeklődőket az áprilisi és szeptemberi szervezett nyílt napokon kívül is, így összesen mintegy 1000 látogatót fogadtunk 2017-ben. Szeptember 2-án tartottuk a 9. rákosi vipera napot összesen 3 helyszínen (Rákosvipera-védelmi Központ, Nyíregyházi Sóstó Zoo és a Szegedi Vadaspark). A program eredményeiről egy előadás során számoltunk be a Salzburghban megrendezett 19. Európai Herpetológiai Kongresszuson.

További információ: <http://www.rakosvipera.hu>

FONTOS MADÁRÉLŐHELYEK (IBA) ÉS NATURA 2000, SVÁJCI-MAGYAR EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAM

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió ökológiai hálózata, ami a jelenlegi 28 tagország legértékesebb természeti területeinek összefüggő, jogi védelem alatt álló rendszere. Egyesületünkben 2008-tól az Élőhely- és Területvédelmi Csoport feladatkörébe tartoznak a természetes és természetközeli élőhelyek megőrzésével és kezelésével, valamint a védett és Natura 2000 területekkel, illetve az IBA területekkel kapcsolatos tevékenységek. Ezek közé tartoznak hazai és EU-s természetvédelmi és mezőgazdasági szakmapolitikai feladatok, a döntéshozatali folyamatok követése és szakmai szintű befolyásolása, valamint a kampánytevékenységek. Élőhely- és területvédelmi tevékenységünk szervesen kapcsolódik a BirdLife európai szintű, hasonló témájú aktivitásához.

A csoport legnagyobb feladata a 2016 végén indult Tűzok LIFE projekt MME-re eső részének végrehajtása. A 2017-ben sok energiát kötött le a 2016-ban sikerrel lezárult, Svájci-Magyar Együttműködési Programból finanszírozott „A fenntartható természetvédelem megalapozása magyarországi Natura 2000 területeken” című pályázatunk.

További információk: www.natura.2000.hu

MADÁRÁLLOMÁNYOK NYOMONKÖVETÉSE

Egyesületünk működteti hazánk egyetlen, az ország egész területéről adatokat gyűjtő, elsősorban madarakra koncentráló Monitoring Központját. Jelenleg két jelentősebb, a madarak állományait monitorozó és térképező programja a Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) és a Madáratlasz Program (MAP).

Az MMM program az egyesület és a magyar természetvédelem számára nélkülözhetetlen adatokat szolgáltat a biológiai sokféleség (biodiverzitás) és a gyakori madárfajok állományainak alakulására vonatkozóan. A programhoz 1999 óta több mint 1200 önkéntes felmérő csatlakozott. 2017-ben 121 felmérőtől 465 terepnapló adatait dolgoztuk fel. Az MMM adatbázisa (mmm.mme.hu) jelenleg közel 17 millió rekordot tartalmaz. Mivel fontos feladatunk, hogy megtartsuk és lehetőség szerint tovább erősítsük a program országos lefedettségét, ezért a felmérések fontosságának hangsúlyozására 2018-ban kampányt indítunk.

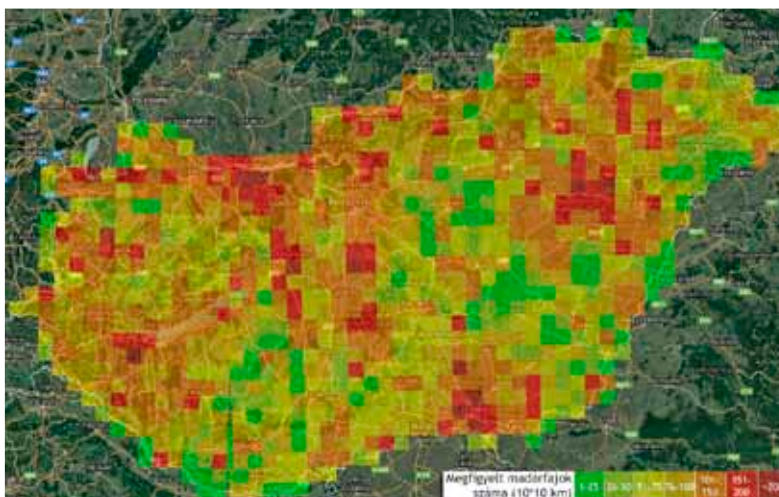
A MAP 2014-ben a központ koordinálásával kezdődött el az ország néhány régiójában, és a munka keretében a magyar madármegfigyelők feltérképezik hazánk madárfajainak állományait. 2017-ben már 580 megfigyelő vett részt a MAP felméréseiben, és az év végéig 10 ezernél több 2,5*2,5 km-es UTM-négyzetből több mint 15 millió adat állt rendelkezésre az adatbázisban (map.mme.hu). Kiemelten fontos, hogy a hazai madármegfigyelők többsége részt vegyen ebben a minden korábbinál jelentősebb madártani felmérésben.

További információk: mmm.mme.hu

További információk: map.mme.hu

A Madáratlasz Program (MAP) adatbázis áttekintő térképe a 2014-2017 évek felméréseiről

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) keretében 1999-2017 között vizsgált mintaterületek

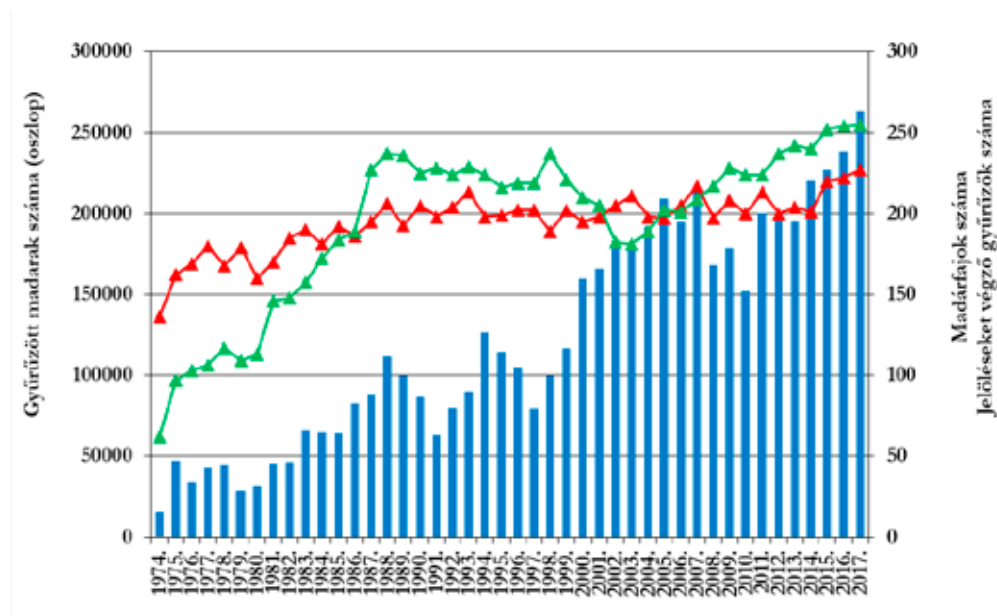
MADÁRGYŰRÜZÉS

Az MME Madárgyűrűzési Központja 1976 óta a hazai madárgyűrűzés szakmai irányító szervezete. Nyilvántartja a magyarországi madárgyűrűzőket, kezeli a magyar madárgyűrűzési adatbankot, ami jelenleg 6,5 millió adatot tartalmaz. Kapcsolatot tart a külföldi társközpontokkal, valamint a madárgyűrűzés szakmai ernyőszerzetével, az Európai Madárgyűrűzési Szövetséggel (EURING, European Union for Bird Ringing). A központ biztosítja a sorszámozott ornitológiai jelölőgyűrűket a madárgyűrűzők részére.

A központ jelenleg 423 madárgyűrűzőt tart nyilván, akik közül 258 aktív státuszú. A madárgyűrűzők jelentős része MME tag 2017-ben Magyarországon összesen 227 madárfaj 262 986 példányát jelölték meg, amely szám éves szinten meghaladja az eddigi eredményeket. Leggyakrabban széncinegét (34 332 példány), füstí fecskét (27 157 példány), kék cinegét (23 170 példány), cserregő nádiposztát (20 226 példány), foltos nádiposztát (18 257 példány), barátposztát (16 932 példány) és partifecskét (10 048 példány) jelöltek a hazai gyűrűzők 2017-ben. A meggyűrűzött madarak egy része fiókaformában kapta az egyedi azonosítót, összesen 103 madárfaj 24 397 példány. A gyűrűzések több mint a fele a madárgyűrűző állomásokon történt, és a jelölések mellett 23 ezret meghaladó visszafogást is regisztráltak.

Az ornitológiai (fém) jelölőgyűrű mellett teleszkóppal vagy akár szabad szemmel is leolvasható színes, egyedi kóddal ellátott műanyag jelölőgyűrűket vagy színkombinációs jelöléseket is alkalmaznak a gyűrűzők. 2017-ben 58 madárfaj 5845 egyedére került ilyen színes jelölés. 2017-ben az MME Madárgyűrűzési Központja a gyűrűzési és a visszafogási adatok mellett összesen 3707 megkerülési levelet dolgozott fel, amelyek közel kilencezer megfigyelési és kézrekerülési adatot tartalmaztak. A Tringa (T-ring application) online madárgyűrűzési adatbázist kezelő alkalmazás segítségével a gyűrűzők és a megfigyelők saját maguk is feltölthetik és kezelhetik az adataikat a madárgyűrűzési adatbankban. 2017-ben a megfigyelési adatok 40 százaléka ezúton érkezett a rendszerbe.

Magyarországon meggyűrűzött madarak száma 1974- 2017.

KOMMUNIKÁCIÓ

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület egyik fő feladata a természetvédelem ügyének hatékony és széles körű képviselete, a madarak és emberek közötti jó viszony megőrzése, a természetvédelmi konfliktusok megelőzése, kezelése. Ebben a törekvésünkben a legfontosabb célcsoportunk és egyben partnerünk a lakosság, tagjaink és önkénteseink. Céljainkat csakis a társadalom különböző korosztályaival és érdekcsoportjaival együttműködve érhetjük el. Ezt az egyesület életében egyre fontosabb munkát – a külső és belső kommunikációt, a tagnyilvántartást, a kiadványok tervezését, a rendezvények szervezését, az oktatási program, az Év madara program, a Madárbarát kert program koordinálását, valamint az adományszervezést – országos szinten, a központi irodában működő társadalmi kapcsolatok osztálya (TKO) koordinálja. 2017-ben új együttműködések születtek az MME mint márka népszerűsítése érdekében. A Magyar Posta közreműködésünkkel baglyokat ábrázoló bélyegsorozatot adott ki, amin megjelent egyesületünk neve és logója. Az Alföldi Tej Kft. pedig 150 000 tejesdobozon mutatta meg hazánk madárvilágát és ez által az MME arculati elemeit.

MADÁRTÁVLAT MAGAZIN

A negyedévente megjelenő folyóirat célja a tagság tájékoztatása, ezért az érvényes tagsági kártyával rendelkezők postai úton térítésmentesen jutnak a magazinhoz. A lap az egyesület széleskörű tevékenységét, aktuális híreit bemutató írásokat közöl. A 2017-es évfolyamban 71 szerző 65 madártani, természetvédelmi cikket közöltük, mintegy 500 illusztrációval. A Madártávlat összes korábbi lapszáma letölthető az MME honlapjáról. A cikkek kereshető adatbázisa elérhető a www.matarka.hu honlapon.

OKTATÁS

Az MME megalakulása óta fontosnak tartja, hogy minden korosztályt megismertessen a hazai élővilággal. Éppen ezért indította útjára sok éve a Madarász ovi és Madarász suli programokat is, amiket lelkes önkéntesek és munkatársak tartanak az ország számos pontján. A 2017/2018-as tanévben Budapesten 60 intézményben, 164 csoportban 4100 gyermek ismerkedett meg játékos formában a madárvilággal és a gyakorlati természetvédelemmel. Számos „zöld” jeles napon, családi napokon, helyi csoportos kirándulásokon, táborokban végeztük szemléletformáló tevékenységünket. A táboraink és a madárgyűrűző állomások az ország több pontján, 15 helyszínen nyújtottak rendkívül izgalmas, sehol másutt meg nem tapasztalható élményeket gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. 2017-ben elindítottuk a felnőtteknek meghirdetett, kezdő madarász képzésünket, ami egy elméleti és egy gyakorlati nap keretében ismerteti meg az érdeklődőkkel a madármegfigyelés, a madárhatározás, valamint a praktikus és etikus madarász viselkedésének alapjait.

A TENGELIC ÉVE

Az MME 1979 óta választja meg az év madarát. A program keretében – a lakossággal és a médiával szorosán együttműködve – olyan fajra, alkalmanként madárcsoportra fókuszálunk egy éven át, amellyel kapcsolatban tartós vagy jelentős mértékű természetvédelmi probléma merült fel, vagy amelynek védelmében a lakoságnak jelentős szerepe lehet. A 2017-es év madaráról a lakosság szavazhatott az MME honlapján 2016. június 28. és július 27. között. A 12 523 szavazatból (a 2016. évi szavazásnál ez a szám „csak” 4066 volt) 5445-öt (43,5%) kapott a tengelic, így ez a faj lett a 2017-ben az év madara (az erdei fülesbagoly 4446-ot [35,5%], a házi veréb pedig 2632-t [21%]).

Közismertségének és közkedveltségének köszönhetően a tengelicet a fészkelési időszakban végzett, – a természetvédelmi mellett az állatvédelmi törvényt is megsértő – fakivágások elleni küzdelem nagyköveti szerepet betöltő fájának is tekinthetjük. A kampányévben ezek ellen is felemeltük a szavunkat.

MADÁRBARÁT KERT PROGRAM

A 2002-ben indult Madárbarát kert program az MME társadalmi szintű, a teljes lakosságot megszólító gyakorlati madárvédelmi kezdeményezése. A programhoz bárki csatlakozhat, majd az ajánlott madárvédelmi tevékenységeket elvégezve megszerezheti a program nevével azonos elismerő táblát is. A Madárbarát kert jelenleg öt alprogramot tartalmaz:

Alprogram (meghirdetés éve)	Regisztrálók száma 2017-ban (2002-2017 összesen)
Madárbarát kert (2002)	267 (5199)
Madárbarát óvoda (2002)	85 (1038)
Madárbarát iskola (2002)	23 (364)
Madárbarát panel (2008)	5 (50)
Madárbarát munkahely (2008)	7 (86)
Összesen	387 (6737)

A Madárbarát kert programba bekapcsolódni az elektronikus regisztrációs űrlap kitöltésével (http://www.mme.hu/madarbarat_kert_program) és a regisztrációs csomag valamelyikének a megvásárlásával lehet.

AZ MME A VILÁGHÁLÓN

Egyesületünk madár- és természetvédelmi munkájának legfontosabb partnere a lakosság. Az emberek leggyorsabban, legszélesebb körben az interneten keresztül érhetőek el, ezért kiemelt figyelmet fordítunk a digitális kommunikációra.

A lakosságot érintő legfontosabb 2017. évi digitális fejlesztésként, az előző évi Madárhatározó folytatásaként, elindítottuk az iOS-en és Androidon futó, ingyenesen letölthető Kétéltű- és hüllőhatározó applikációnkat. Az MME és a Farkaskölykök Ifjúsági Egyesület közös fejlesztéseként létrejött határozó a hazánkban előforduló 17 kétéltű- és 18 hüllőfaj terepi azonosításához nyújt segítséget 41 színes illusztrációval, 12 béka hangjával és részletes fajleírásokkal. Az egyes fajok adatlapján a rövid fajleírás mellett a tudományos és az angol név, a rendszertani besorolás és a természetvédelmi érték is megjelenik. Az adatlap alján található link segítségével pedig az MME honlapján (www.mme.hu) elérhető Tudástár menüponton belül Magyarország kétéltűi és hüllői oldalra juthatunk, ahol a fajról részletesebb leírást kapunk, valamint fotókat is nézegethetünk.

Az MME és az az európai uniós támogatású projektek Facebook-oldalait a gyors hír- és információ-cserére, valamint az érdeklődőkkel folytatott személyes kommunikációra használjuk. Az egyesület Facebook-oldalát (MME, Magyar Madártani Egyesület) kedvelők száma 2017 végén átlépte a 33 ezret, 397 Facebook-megosztásunk 10,2 millió felhasználóhoz jutott el.

Kiemelkedő fontosságú kommunikációs eszköz az MME YouTube-csatornája is. 2017-ben 98 új, jelentős részben saját készítésű videó került fel, melyek száma év végére így meghaladta a hatszázat. Ezeket 417 194 alkalommal töltötték le, a lejátszási idő teljes időtartama pedig elérte az 1 év és 39 napot 2017-ben. YouTube-csatornánk teljes nézettsége az év végére 179 országból 1 774 569 letöltés volt.

Elektronikus hírlevelünket havi gyakorisággal több mint 41 000 címre juttattuk el.

Egyesületünk a közösségi médiában:

www.facebook.com/madartaniegyesulet

<https://www.youtube.com/user/MMEBirdLifeHungary>

TÁRSADALMI TÁMOGATOTTSÁG

Az MME működésének egyik alappillére a társadalmi támogatottság. Tagjaink adják a napi madár-
védelemben aktívan részt vevők egyik fő bázisát, illetve a partnercégekkel és szervezetekkel együtt a
működéshez szükséges pénzügyi háttér jelentős részét. Éppen ezért az MME számára kiemelten fon-
tos, hogy a szakmai vezetők, madarászok, ornitológusok mellett egyéni, családi és szervezeti tagok,
önkéntesek, adományozók, céges támogatók is aktívan részt vegyenek az egyesület életében.

A természetvédelmi kérdések, szakmai javaslatlétélek érdekérvényesítésénél a nagyobb társadalmi
támogatottság (amelynek egyik fő mérőszáma az MME taglétszáma) fontos tényező a döntéshozók
számára, hiszen így igazoltan a társadalom jelentős részének véleményét áll módunkban képviselni.
A társadalmi támogatottság pénzügyi vonatkozásai a következőképp alakultak 2015-ben. Az 1%-os
felajánlások jelentik számunkra az egyik legjelentősebb független bevételi forrást; 2015-ben a személyi
jövedelemadójukat az MME-nek felajánlók száma nőtt a megelőző évekhez képest.

ÉV	FELAJÁNLOTT SZJA 1% ÖSSZEGE	1%-OT FELAJÁNLOK SZÁMA
2012	26,1 millió Ft	5938 fő
2013	25,2 millió Ft	6020 fő
2014	23,4 millió Ft	5798 fő
2015	26 millió Ft	6168 fő
2016	29,3 millió Ft	6581 fő
2017	28,1 millió Ft	6220 fő

Az MME számára felajánlott személyi jövedelemadó 1%-ának alakulása 2012 és 2017 között

Az egyre fontosabb szerepet játszó egyéni adománytámogatások gyűjtését 2017-ben is folytattuk,
melynek keretében hat kampányt indítottunk, illetve ezek mellett kiküldtünk egy színes éves jelen-
tést, valamint felhívást az adó egy százaléka felajánlásának fontosságáról.

Az egyesületünk segítői 2017-ben több támogatási forma közül választhattak. A megszokott jelvény-
adomány-kampány, a tagsági kedvezményes partnerek és a Madártávlat hirdetésén túl a 2016-ban
bevezetett gondoskodó termékek és az örökhatóság is további támogatásokhoz juttatták egyesületün-
ket. A gondoskodó termékek kapcsán olyan együttműködő partnerek jelentkezését vártuk/várjuk,
akik minőségi termékekkel szeretnék felhívni a figyelmet egy-egy természetvédelmi, madárvédelmi
problémára, és a figyelemfelhíváson túl a termékek értékesítéséből származó adománnyal a probléma
megoldásában is részt vállalnak.

Legnagyobb egyéni és céges adományozóink támogatását három kategóriába (arany, ezüst bronz fo-
kozatú támogató) soroltuk a felajánlott összeg nagyságától függően. Mindezek mellett érkeztek a főbb
kategóriákba nem besorolható összegek MME-tagoktól és tagsággal nem rendelkezőktől is, akiknek
köszönettel tartozunk támogatásukért.

TÁMOGATÁSI KATEGÓRIA	TÁMOGATÓK SZÁMA
Arany fokozatú támogató (100.000 Ft)	6
Ezüst fokozatú támogató (50.000 Ft)	57
Bronz fokozatú támogató (20.000 Ft)	528
Támogató MME-tagok	612
További főbb támogatók (5.000 Ft felett)	4908
Összesen	6111

Ezúton is köszönjük mindenkinek, aki bármilyen módon hozzájárult a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkájához.

MME TERMÉSZETBARÁTOK BOLTJA

Az MME Természetbarátok Boltja 2017-ben új típusú madárodúkkal és denevérodúval gazdagította kínálatát. Az oktatási munkát is segítő memóriakártyákkal és Látvány-darázsgarazzsal bővült a szemléltetőeszközöknek a köre. Ezeken kívül továbbra is beszerezhetőek nálunk a természet megfigyeléséhez köthető új és régebbi kiadású könyvek és egyéb kiadványok, madárbarát eszközök, távcsövek és ajándéktárgyak. Kiemelten foglalkozunk az egyedi gyártású póló és kerámiabögre kínálat bővítésével. A Jókai-kertben lévő boltban kedden, szerdán és csütörtökön vásárolhatnak a természetkedvelő érdeklődők, az internetes webáruház (mme.hu/bolt) pedig folyamatosan elérhető a vásárlók számára.

<http://www.mme.hu/bolt>

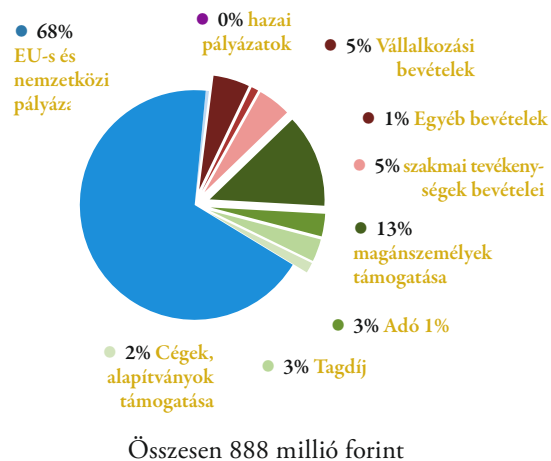

A 2017-ES PÉNZÜGYI ÉV

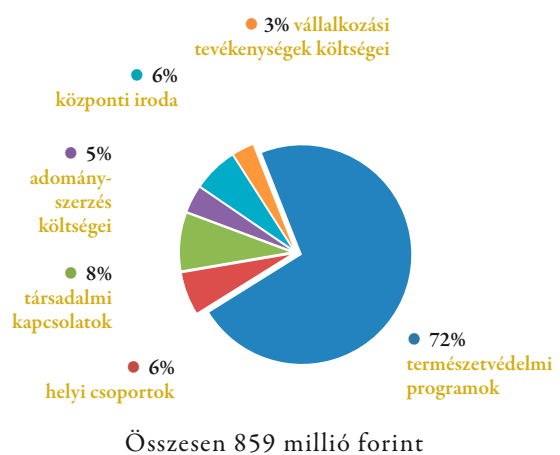
Az egyesület 2017. évi gazdálkodását az előző években elért stabilitás jellemezte. Az évet az előző években elnyert pályázatoknak köszönhetően 356 millió forintos nyitóval indítottuk. Az év során 888 millió Ft bevételt értünk el. Bevételeinket meghatározta a pályázatok, amik a teljes összeg 68%-át tették ki. A pályázatok közül is kiemelkedőek az Európai Unió LIFE alapjának pályázatai (505 millió Ft) és a Svájci-Magyar Együttműködési Alap (96 millió Ft). Az eddigi legmagasabb szintre emelkedett a magánszemélyek támogatása, ami az adó 1%-os felajánlásával együtt elérte a 155 millió Ft-ot (ez a bevételek 16%). Ez jól mutatja társadalmi támogatottságunk növekedését. Köszönet illet mindenkit, aki ilyen módon is hozzájárult egyesületünk működtetéséhez és céljaink eléréséhez!

Az év során a kiadások elérték a 859 millió forintot, a költségvetési terv szerinti összeg 80%-át. A kiadások jelentős részét a pályázatok keretében továbbadott pénzeszközök teszik ki, összesen 352 millió forint értékben. Az összes kiadás 86%-át cél szerinti tevékenységeinkre fordítottuk (72% természetvédelmi program, 6% helyi csoportok és 8% társadalmi kapcsolatok). A fennmaradó 14 % fedezte a központi adminisztráció, az adományszerzés és a vállalkozási tevékenységünk kiadásait. Célunk hogy az egyesület stratégiájának végrehajtásához szükséges forrásokat biztosítani tudjuk. Ennek eléréséhez társadalmi támogatottságunk további növelését kell elérnünk és a pályázat forrásokat legalább a jelenlegi szinten folyamatosan meg kell szereznünk.

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

TÁMOGATÓINK

Sajnos hely hiányában nincs lehetőségünk minden adományozónkat név szerint említeni, alább az évi, összesen 20 000 Ft feletti támogatást nyújtó személyek illetve intézmények nevei kerülnek felsorolásra.

ARANY FOKOZATÚ MAGÁN TÁMOGATÓ

Herczeg Zoltán (Szeged), Kovács Zoltán (Szeged), Lehmann Lászlóné (Budapest), Lovasi Beatrix (Balatonfüred), Szolnoki Ágnes (Budapest)
Tarján Gábor (Budapest)

EZÜST FOKOZATÚ TÁMOGATÓ

Atkins James (Budapest), Babik Ildikó (Dunaújváros), Bálint Árpádné (Mozsgó), Batári Kálmánné (Nyíregyháza), Béki Ernőné (Szeged), Berkyné Szatmári Veronika (Budapest), Csele Judit Mária (Makó), Damján Zoltán (Szada), Dankóné Kövi Márta (Budapest), Deák András (Zalaegerszeg), Deményi Erzsébet (Pécs), Döme Gábor (Kiskunhalas), Facskó Máttyás (Dávod), Ferenczi Épületgépészeti Kft. (Budapest), Friedrich Károlyné (Sopron), Gajár János (Kunszentmiklós), Gajár János (Kunszentmiklós), Gengelicki Lajosné (Kunpeszér), Gerse Lászlóné (Érd), Guba Áron (Veszprém), H.Tóth Mihály (Abony), Hajdú István (Gyál), Halász Géza (Budapest), Horváthné Főző Ivett (Sopron), Ilcsi Szépitő Füvek Biokozmetikai Kft. (Budapest), INCERO Kft. (Szeged), Juhász István (Budapest), Kis Endréné (Mogyoród), Kocsis Andrásné (Lajosmizse), Komoróczy László (Budapest), Kujbusné Molnár Erzsébet (Demecser), Kunszenti Erika (Budapest), MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli rendszerirányító Zrt. (Budapest), Milon László (Kunpeszér), Mitropulos Zoltánné (Budapest), Nagy Dénes (Budapest), Németh Csaba (Újszentiván), Novák Tiborné (Mátészalka), Papp Judit Márta (Budapest), Rácz László (Alsógöd), Révész István (Orosháza), Schaffer Ferenc (Pécs), Schein Judit (Budapest), Schendel Margit (Bad Vöslau), Skoda Ferenc (Salgótarján), Svoboda Borbála (Budapest), Szabados Attila (Debrecen), Szalkovszky Katalin (Budapest), Szatmáry László (Budapest), Sztei Katalin (Budapest), Szűcs Lajos (Szolnok), Tarr Ferenc (Debrecen), Turtsányi Johanna (Piliscsaba), Vámőr Kft. (Budapest), Varga Péter (Budapest)

BRONZ FOKOZATÚ TÁMOGATÓ

Ácsné Bálint Magda (Szolnok), Áder Edit (Bogyoszló), Angyal Gyula (Szigetszentmiklós), Antal Lászlóné (Pilis), Antal Sándorné (Törökszentmiklós), Arany István (Kajdacs), Árok Zoltán (Somogyaszaló), Babai Zoltán (Esztergom), Bakonyi Tamás (Telki), Bakoss Borbála (Budapest), Bali László (Szigetvár), Bálint Ferencné (Százhalombatta), Balogh Antalné (Nagymágocs), Balogh Erzsébet (Budapest), Balogh Frank (Budapest), Balsay Ilona (Budapest), Balsay Sándor (Jánossomorja), Bán Péter (Budapest), Bánfalvi Tibor (Eger), Bánó Attila (Budapest), Bányai Mária (Budapest), Baranyi Hedvig (Budapest), Baris Szabolcs (Piliscsaba), Barkóczy Lászlóné (Budapest), Bartha Ferenc (Tiszavasvári), Bartha Györgyi (Göd), Baskiné Mészáros Ágnes (Tapolca), Bati Krisztina Erika (Budapest), Bebesi Miklósné (Budapest), Becse András Bertalanné (Esztergom), Bekker Sándorné (Gödöllő), Belláné Császár Edit (Mosonszentjános), Béltéki Mihály (Miskolc-Tapolcafürdő), Bencsik Nikolette (Kaposvár), Benke Tibor (Kunszentmárton), Beöthe Ferenc (Budapest), Bérces Judit (Gárdony), Berente Judit (Székesfehérvár), Berenyi Dénesné (Budapest), Berta László (Komló), Bessenyei György Jánosné (Verőce), Besskó Endre (Budapest), Beszédes György (Budapest), Biró Balázs (Leányfalu), Biró Dániel (Budapest), Bland Mária (Bakonygyepes), Blaskovicsné Farkas Julianna (Budapest), Boczek Zoltán (Kunpeszér), Bod Péter (Szentes), Bodográf Bt. (Pákozd), Bogárdi István (Törökbálint), Bogdányné dr. Magyar Erzsébet (Monorierdő), Bognár Gábor (Budapest), Bognár Zsolt (Kiliti), Bogya Tiborné (Budapest), Boldizsár Gáborné (Pomáz), Boncz Gergelyné (Zalaegerszeg), Borkuti Béla (Budapest), Borsányi Mátyásné (Budapest), Borsós Eszter (Dunabogdány), Borsos János (Mesztegyő), Borszékené Szentkúti Anna (Budapest), Botka András (Budapest), Botos Péterné (Poroszló), Bölle István (Budapest), Budai Mária (Budapest), Budavári István (Budapest), Bukor László (Kecskemét-Hetényegyháza), Chrenkó Zoltán (Budapest), Czaga Viktória Erzsébet (Solymár), Czigány Ferencné (Budapest), Czinszky Albert (Tárnok), Csabai Józsefné (Nyékládháza), Csalogány Károly (Bátanytereny), Csányi Andrásné (Nagymágocs), Csaplár József (Jánoshalma), Császár Beatrix (Balatonföldvár), Csatlós Pálné (Hódmezővásárhely), Csécsi Lajos (Derecske), Csendes Judit (Szigetcsép), Cservena Ödönné (Fót), Csiba Gábor Tamásné (Miskolc), Csikós Gréta (Tiszabercel), Csirke András (Jászberény), Csontos Andrásné (Budapest), Csontos Edit (Budapest), Dallos Éva (Budapest), Damjanovich Sándor (Józsa), Danka Attila (Székesfehérvár), Danku József (Monorierdő), Deák Dénesné (Kalocsa), Debreceni Károly (Lovasberény), Denhoffer Balázs (Pécs), Dereszlay Ildikó (Budapest), Dézsiné Török Ildikó (Debrecen), Dezső Ferenc (Budapest), Dlustus Péter (Kulcs), Dohnál Sarolta (Budapest), Domján Vendelné (Pécs), Domonkos Csabáné (Budapest), Domonkos Miklós (Budapest), Drive-Electric Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (Győr), Dudits Ádám Ottó (Budakeszi), Dzsaja Antalné (Budapest), Ecsedyné R. Borbála (Budapest), Egry Józsefné (Szerencs), Egyed Zoltán (Veszprém), Elek Lászlóné (Nyékládháza), Elek Marianna (Budapest), Erdelics Zsuzsanna (Gyál), Erdősné Lisztes Andrea (Berettyóújfalú), Fábrián Istvánné (Nyírbátor),

Faller József (Budapest), Farczádi Enikő (Budapest), Farkas Anna (Érd), Farkas Beáta Márta (Szeged), Farkas Béláné (Budapest), Fazekas Józsefné (Budapest), Féderer Sándor (Herceghalom), Fehér Ferenc (Galgagyörk), Fehér László (Budapest), Fehér László (Salgótarján), Fekete Gyöngyi (Leányfalu), Fekete Lászlóné (Budapest), Fekete Pálné (Szeged), Fekete Zoltán (Budapest), Filiszár Tibor (Kiliti, Siófok), Finta József (Budapest), Fodor Mária (Budapest), Forray Antalné (Pécs), Földes Imre (Budakalász), Fráter Ágota (Solymár), Fülöp Tibor (Budapest), Füvesi Józsefné (Budapest), Gabuláné Herczeg Jolán (Budapest), Gádor Általános Iskola (Budapest), Gajár János (Kunszentmiklós), Gál Józsefné (Dunakeszi), Gál László (Budapest), Gállfy Zsigmondné (Budapest), Garamvölgyi Péter (Dunaújváros), Géczy Sándorné (Pécs), Gedeon Csaba (Órbottyán), Geizer Szállítványozó Kft. (Oroszlány), Gereben Gézné (Budapest), Gergely Lajos (Debrecen), Giricz Katalin (Endrőd), Glavina Judit (Szigethalom), Gombos Katalin (Szombathely), Gorács Árpádné (Budapest), Grabant Ferenc (Balatonfüred), Gróger Józsefné (Budapest), Gulyás Péter Béla (Békéscsaba), Gunther Ferenc (Kecskemét), Gurka Szilárd (Budapest), Gyenes Edina (Budapest), Gyimesi Zsolt (Budapest), Gyöngyösi Imre (Bagamér), Győry László (Budapest), Hadházy Józsefné (Budapest), Hadusovzky Zsuzsanna (Pomáz), Hajdu Ferencné (Budapest), Hajgató Józsefné (Budapest), Hajnal Erzsébet (Budapest), Halász Gejza Zsolt (Budapest), Hámori József (Budakeszi), Hangay Szabolcs (Pécs), Harangi Erzsébet Julianna (Budapest), Harsányi Zsuzsanna (Szigetszentmárton), Harsányiné Forgács Ágota (Hatvan), Harsányiné Kerezi Mária (Nagykálló), Hauber Alajosné (Pomáz), Hegedűs Jánosné (Szigetszentmiklós), Hegedűs Zoltán (Verőce), Hegedűsné Szakács Ilona (Tamási), Hegyeshalmi Béla (Budapest), Herényi Gizella (Budapest), Herold István (Komárom), Herr János (Budapest), Herz Tamás (Budapest), Hidasi Jánosné (Isaszeg), Hisstek László (Igal), Homoki-Nagy Zsolt (Kunpeszér), Homoki-Nagy Zsuzsanna (Kunpeszér), Hordai László (Szigetszentmiklós), Hortobágyi Ágnes (Sopron), Horváth Gábor (Miskolc), Horváth Gabriella (Érd), Horváth Gyula (), Horváth Imréné (Győr), Horváth József (Tótszentmárton), Horváth Piroska (Pápa), Horváth Veronika (Budapest), Horváth Zsuzsanna (Budapest), Horváthné Szamos Vera (Veresegyház), Hölbl Béla (Budapest), Hörömpöly Gábor (Pápa), Huff Béla (Hatvan), Hunyady József (Márcali), Huszár Istvánné (Balatonfüred), Huszti Anikó (Mátészalka), Ilóczki Elza (Budapest), Imre Gézné (Budapest), Institoris Tiborné (Budapest), Ipacs Veronika (Etyek), Ipsics Oszkár Gyula (Budapest), Ivánné Pádár Rózsa (Göd), Iványi Zoltán (Budapest), Jahoda Anna (Budapest), Jakóné Fekete Teréz (Dunaújváros), Jancsók Pál (Gödöllő), Janecskó János (Szarvas), Jávor Péter (Páty), Jelitai Marta (Budapest), Jenes Katalin (Vác), Juhász Myrtil (Nyíregyháza), Kajári József (Székesfehérvár), Káli Ferenc (Bicske), Kálvin József (Kakucs), Kárpáti László (Sarród), Katona Lászlóné (Siófok), Katona Tibor (Szeged), Kazóné Nagy Éva (Békéscsaba), Kecskés György (Budapest), Keller Károly (Barcs), Kerepesi Zoltánné (Nyíregyháza), Kereszti Ede (Budapest), Kész Janka (Pécs), Keszei Péter (Sopron), Király Ferencné (Múcsony), Király Lajos (Debrecen), Kircsi Erika (Budapest), Kiss Andor (Dunaújváros), Kiss Anna (Dunabogdány), Kiss Antal (Tatabánya), Kiss Attiláné (Nemti), Kiss Gyuláné (Zamárdi), Kiss János (Budapest), Kiss Jenő (Budakalász), Kiss Mária (Kismarja), Kiss Sarolta Ilona (Budapest), Kissné Szabó Edit (Budapest), Kissné Szabó Zsuzsanna Ibolya (Miskolc), Klastrom-dűlő Kft. (Lábatlan), K-MED Kft. (Budapest), Kobzosné Pintér Róza (Budapest), Koller Ilona (Bodajk), Konkoly Gyuláné (Budapest), Kónya József (Kölcse), Kopácsi László (Budapest), Koppány Sándorné (Sajószöged), Kóródi Zsolt (Mindszentpuszta), Korompai Emil (Budapest), Korona Lajos (Budapest), Korponay Oszkárné (Tatabánya), Kotter Endre (Budapest), Kovács Béla (Budapest), Kovács Eszter (Budapest), Kovács Gábor (Hortobágy), Kovács Gézné (Zalaegerszeg), Kovács Tiborné (Budapest), Kovács Zoltánné (Budapest), Kovácsik Mihályné (Pécel), Kovácsné Nagy Mária (Jászberény), Kozma István (Budapest), Köbl Gábor (Nagymaros), Kőházi Katalin (Miskolc), Köhler Gyula (Fonyód), Körmöczy Zsuzsanna (Budapest), Kőrössy Gábor (Budapest), Kötelesné Nagy Leonóra (Kápolnásnyék), Kővári Brigitta (Dunaújváros), Kővári Gyuláné (Budapest), Kövesdy Gyuláné (Budapest), Kövesi Gyula (Budapest), Kövesi Norbert (Újkér), Krajcsi József (Salgótarján), Kraszkó János (Békéscsaba), Krén Béla (Dunakeszi), Kun Lászlóné (Budapest), Kurgyis József (Gomba), Kuti Ernőné (Üröm), Kútvölgyi József (Budapest), Lacó Károlyné (Erdőkertes), Lacza András (Forró), Lajos Zoltán (Veresegyház), Lambert Zoltán (Budapest), Lánco Krisztina Mária (Budapest), Látkóczki Bálint (Balassagyarmat), Lechner Judit (Budapest), Legény Zsolt (Tornyospálca), Letenyi Béla (Zalaistvánd), Lődi Ernő (Velence), Lukácsy Péterné (Budapest), Madas Katalin (Pécs), MagNet Magyar Közösségi Bank Zrt. (Budapest), Magyar Ferencné (Perőcsény), Majsányi László (Szécsény), Marék Veronika (Budapest), Margaréta Kft. (Balatonföldvár), Markó József (Budapest), Markó József (Budapest), Márkosi Erzsébet (Szigetszentmiklós), Márkus Lászlóné (Dunaújváros), Maróti Rita (Gödöllő), Martinecz Mária (Battonya), Máté Ferenc (Veszprém), Matskási István (Budapest), Meidlinger Piroska (Csókakő), Meixner Mihályné (Budapest), Melegh Gyuláné (Budapest), Memhölcz Tamás (Budapest), Merényi Gyula (Budapest), Mester András (Budapest), Mészáros Ernő (Budapest), Mészáros Ibolya (Budapest), Mészáros János (Kiskunlacháza), Mezeiné Gács Klára (Dunakeszi), Mihalik György (Békéscsaba), Miklós Mihály (Tomba), Mikula Lajosné (Salgótarján), Mile Hilda (Törtel), MOL Magyar Olaj- és Gázipari NYrt. (Budapest), Molnár Ágnes (Sárospatak), Molnár Jánosné (Budapest), Molnár Sándor (), Molnár Szilvia (Medina), Moys Krisztina (Budapest), Mőhölgy Christa (Mosonmagyaróvár), Murányi Szilvia Gizella (Budapest), Nagy Anikó Mária (Veszprém), Nagy Csabáné (Nagyberény), Nagy Enikő

(Gödöllő), Nagy Erika (Debrecen), Nagy Éva (Budapest), Nagy Gáborné (Szekszárd), Nagy Gézáné (Budapest), Nagy Ildikó (Tét), Nagy József (Kaposvár), Nagy Katalin (Budapest), Nagy László (Budapest), Nagy Margit (Teleki), Nagy Mária (Gyál), Nagy Pálné (Szombathely), Nagy Tiborné (Miskolc), Nagyalyi Julianna (Debrecen), Nagypál Géza (Érd), Nemes Erika (Nagyatád), Németh Gáborné (Esztergom), Németh Lajos (Budapest), Németh Zoltánné (Budapest), Niedling Csaba (Pécs), Nikischer József (Budapest), Nikiser Béláné (Budapest), Nink Gabriella (Szentendre), Novotny Judit (Pécs), Nyakas Krisztina (Székesfehérvár), Nyiczky Éva (Gárdony), Nyilas Ilona (Gyöngyössolymos), Olajos Rita (Esztergom), Oravec Zoltánné (Gödöllő), Oravec János (Hatvan), Orosz József (Budapest), Óvári Judit (Szeged), Pál Jánosné (Hajdúszoboszló), Pál József (Pécs), Palkovicsné Gippert Krisztina (Budapest), Palotai Elekné (Jászberény), Pannon Hőerőmű Zrt. (Pécs), Pap Ferenc (Dunaharaszti), Pap Jenőné (Ráckeve), Papp Miklósné (Budapest), Páricsi Éva (Tiszaújváros), Pásztor Ernő (Nyíregyháza), Patus Péter (Budapest), Péczely Béla (Budapest), Pencz Mária (Mány), Pere Mátyás (Szekszárd), Perényi Miklós László (Nagykovácsi), Perényi Ödönné (Veszprém), Peszt Miklós (Mohács), Petruska Zoltánné (Budapest), Pick Róbert (Budapest), Piller György (Budapest), Pintye Imréné (Debrecen), Piros Zsuzsa (Budapest), Plathy Elemér (Miskolc), Pócs Béla (Budapest), Pócsainé Alice (Budapest), Polónyi Ernőné (Budapest), Pongráczné Németh Zsuzsanna (Lesenceistvánd), Povázsán János (Pilis), Preiszler Péter Pál (Székesfehérvár), Prihradny Tamás (Budapest), Protein Termékmanagement Iroda Bt. (Budapest), Puskás László (Gönc), Pusztai Gyula (Siófok), Rácz Judit (Nagyatád), Radnai Béla (Pécs), Réthelyi Jenőné (Keszthely), Révész István (Szeged), Rósáné Gyuricza Erika (Budapest), Rosenberszki Attila István (Budapest), Rozgonyi Viktória (Budapest), Rózsahegy Ágnes (Pécs), Sági Attila (Budapest), Sági Mihályné (Budapest), Salzingerné Ulricsnik Andrea (Pilisvörösvár), Sántha Imréné (Budakalász), Sárainé Sipos Judit (Budapest), Sári Imre (Budapest), Sásdi Zoltán (Biatorbágy), Saxon Fabiola Gabriella (Budapest), Schlotter Györgyné (Budapest), Schlögl Ferenc (Kőszeg), Schmidt Egon (Budapest), Schnitzer Zoltán (Mosonmagyaróvár), Schusztér Márton (Szomor), Schweder Margit (Budapest), Schweighoffer Tiborné (Budapest), Seres Nóra (Oroszáza/Szentetornya/), Simon László (Szegvár), Simonné Barna Erzsébet (Vásárosdombó), Simonné Nagy Éva (Budapest), Sipos Szilvia (Budapest), Solt Márta (Nagykőrös), Solymosi Jánosné (Miskolc), Sólyomné Pajtli Olga (Oroszlány), Somogyiné Mózes Erika (Nagykanizsa), Soós Barnabás (Budapest), Sovány Csaba (Miskolc), Sulija Éva (Budapest), Sümegi Alajos (Székesfehérvár), Szabó Györgyné (Budapest), Szabó István (Dunakeszi), Szabó József (Budapest), Szabó Lajos Ferencné (Baja), Szabó Lászlóné (Budapest), Szabó Lászlóné (Budapest), Szabó Mária (Fót), Szabó Sándor (Budapest), Szabóné dr. Dénes Éva (Budapest), Szakácski Brigitta (Budapest), Szakács Attila (Budapest), Szalay Péterné (Sopron), Szántó Lajos (Csobánka), Szanyi Attila (Bonyhád), Száraz Györgyné (Dunakeszi), Száraz Nagy Zoltánné (Budapest), Szarvas Tibor (Budapest), Szaszkoné Varga Erika (Kunszentmárton), Szatmári Éva (Hajdúböszörmény), Szegedi Csaba (Budapest), Szeghy Balázs (Nagykanizsa), Székely Gábor (Gödöllő), Szelle Ernő (Veszprém), Szemelyác János (Pellérd), Szendreiné Borszéki Mária Erzsébet (Székesfehérvár), Szendrődy Viktorné (Balatonboglár), Szent Erzsébet Otthon (Pilisvörösvár), Szenthe Antónia (Budapest), Szentmiklóssy Lászlóné (Kazincbarcika), Szepes Lajos (Pécs), Szépföldi Zsuzsanna (Budapest), Szikes Edit (Gyula), Szilágyi László (Gyál), Szili Sándor (Budapest), Szilvási György (Tompá), Szimon Tivadar (Dunakeszi), Sziráki-Szabó Edina Ágnes (Budapest), Szokolics Zsolt (Nagykátá), Szöllősi Antalné (Budapest), Szöllősi Luca (Budapest), Szukicsné Domszlai Sarolta (Budapest), Szűcs Istvánné (Budapest), Szűcs Jenőné (Makó), Tálér László (Budapest), Tanayné Judit (Budapest), Tarjánné Vass Ilona (Budapest), Tatár Kiss Júlia (Hajdúszoboszló), Tege Antal (Kecskemét), Telki Márta (Budakalász), Temes Gusztáv (Budapest), Thúry Eszter (Budapest), Tobler András (), Tokai Béla (Etyek), Tolnai Péter (Bükkszentkereszt), Tompa Attiláné (Bocskai kert), Tóth Dávid (Tiszakanyár), Tóth Gábor (Budapest), Tóth György László (Budaörs), Tóth József (Tura), Tóth Józsefné (Budapest), Tóth László (Budaörs), Tóth Sándorné (Miskolc), Tóth Árpádné (Budapest), Töröcsik László (Budapest), Török József (Szilasliget), Trepák István (Sülysáp), Troll Károlyné (Tatabánya), Ughy Tiborné (Székesfehérvár), Vadányi Katalin (Székesfehérvár), Vágvölgyiné Betkó Judit (Budaörs), Valkó Magdolna (Szekszárd), Vámos István (Balatonfüred), Varga Béláné (Szeged), Varga Győző (Esztergom), Varjas Károlyné (Budapest), Várkonyi Péter (Kerepes), Varsányi Imréné (Hatvan), Vass Ilona (Szolnok), Vaszil Erzsébet (Szerencs), Végh Zsuzsa (Szeged), Venczel Erzsébet (Veszprém), Veréb Józsefné (Veresegyház), Veres Pálné (Vecsés), Vertse Gergely (Gödöllő), Vincze Kálmán (Mátészalka), Virágh Zsuzsanna (Pécel), Visegrádi Mihály (Tata), Visnyovszki Lászlóné (Budapest), Volkov Konstantin (Budapest), Völgyes Zoltánné (Budapest), Vörös Géza (Budaörs), Witetschka Katharina (Wiener Neustadt), Zoller Ferencné (Vác), Zsadányiné Vörös Judit (Debrecen), Zsiros István (Albertirsa)

10 000 FT FELETTI TÁMOGATÓ TAGJAINK

Deák András (Zalaegerszeg), Dr. Varga Árpád (Budapest), Dr. Sziráki-Szabó Edina Ágnes (Budapest), Máder Tamás (Budapest), Béltéki Mihály (Miskolc-Tapolcafürdő), Balogh Erzsébet (Budapest), Dr. Vikor György (Orosháza), Dr. Vámosi Péter (Gödöllő), Szokolay Ágnes (Budapest), Tolnai Péter (Bükkszentkereszt), Tóváriné Vadon Judit (Budapest), Schnitzer Zoltán (Mosonmagyaróvár), Rákosi Árpád (Ajka), Lehmann Lászlóné (Budapest), Lorencsics Lajos (Óhid), Madas Katalin (Pécs), Dr. Kárpáti László (Sarród), Dr. Kelemen Zsolt (Budapest), Komoróczy László (Budapest), Kónya József (Kölcse), Hajnal Erzsébet (Budapest), Eszékiné Dávid Mária (Budapest), Fábíán Istvánné (Nyírbátor), Prof. Dr. Faragó Sándor (Sopron), Farkas Örkény (Budapest), Fidlóczky József (Budakeszi), Balsay Sándor (Jánossomorja), Dr. Bankovics Attila (Budapest), Borgulya Edit (Pécs), Buskó András (Budapest), Debreceni Károly (Lovasberény), Bérces Judit (Gárdony), Dr. Mátyus István (Budapest), Turtsányi Johanna (Piliscsaba), Dr. Révész István (Orosháza), Novreczky Csaba (Birján), Németh Csaba (Újszentiván), Ughy Tiborné (Székesfehérvár), Venczel Erzsébet (Veszprém), Szatmáry László (Budapest), Mecseki Attila (Budapest), Gulyás Péter Béla (Békéscsaba), Lambert Zoltán (Budapest), Dr. Nagy Enikő (Gödöllő), Dániel Márta (Budaörs), Varró Béla (Budapest), Witetschka Katharina (Wiener Neustadt), Dr. Ágoston Ágnes (Telki), Dr. Szőke Péter (Szeged), Tályai Andrea (Üröm), Varga Margit (Pécel), id. Szabó József (Nagykanizsa), Sziráki Szilvia (Vecsés), Máté Ferenc (Veszprém), Nagy Dénes (Budapest), Hock Pálné (Budapest), Keresztes Dávid (Orosháza), Kujbusné Molnár Erzsébet (Demeccser), Hankóczy Attila (Tiszafüred Tiszaörvény), Cseh László (Dunaharaszti), Marosvári Éva (Telki), Tarján Gábor (Budapest), Hintenberger Zsolt (Budapest), Hegedűs Zoltán (Verőce), Balázs Alma (Soltvadkert), Pintér János (Szárliget), Balogh Frank (Budapest), Prof. Lóczy Dénes (Pécs), Papp Miklósné (Budapest), Fenyő József (Győr), Gráf Viktória (Szentlőrinc)

Illusztrációk: Kókay Szabolcs, **Fotók:** fotók: Bagyura János, Bajor Zoltán, Borza Sándor, Csonka Péter, Dankovics Róbert, Demeter Iván, Fehérvári Péter, Gódor Miklós, Halmos Gergő, Halpern Bálint, Horváth Márton, Horváth Tibor, Imre Tamás, Jakab Sándor, Judák Tamás, Karcza Zsolt, Lóki Csaba, Majercsák Bertalan, Máté Bence, Motkó Béla, Orbán Zoltán, Palatitz Péter, Péchy Tamás, Sütő Péter, Szitta Tamás, Vásony Petra, **Kiadványszerkesztés:** Kiss Maja, Köménymag

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

1121 Budapest, Költő u. 21.

e-mail: mme@mme.hu

telefon: 06 1 275 6247

Hazánk madárvédelmét támogathatja
adományával és adójának 1%-ával!

Bankszámlaszámunk: 11712004-20011215

Adószámunk: 19001243-2-43

mme.hu

facebook

YouTube

MIX
Papír
FSC® C031340